

Mikkelin kaupungin työllisyysohjelma vuodelle 2022

Mikkelin kaupungin työllisyyspalvelut vastaa kaupungin työllisyydenhoidosta. Aikaisemmin tärkeimpänä tehtävänä on ollut edistää pitkään työttömänä olleiden työllistymistä. Vuoden 2022 työllisyysohjelman uudeksi ja keskeiseksi asiaksi nousee 1.3.2021 käynnistyneen työllisyyden edistämisen kuntakokeilun toteuttaminen. Työllisyyspalvelujen tehtäviin kuuluvat edelleen kaupungin palkkatukityöllistäminen, velvoitetöytäminen, sekä kaupungin työllistämisperusteiset oppisopimukset. Mikkelin kaupungin työllisyyspalveluissa toimii vuonna 2022 yksi työpaja, eli Nuorten työpaja. Työllisyyspalvelujen yhteistyökumppaneina toimivat palvelua tuottava työllisyydenhoidon kumppani (tähän saakka tuottajana ollut Toimintakeskus ry.) ja monialainen yhteispalvelu TYP Reitti.

Työllisyysohjelman toimintakausi on valtuustokausi. Sitä tarkistetaan vuosittain kaupungin talousarviokäsittelyssä. Ohjelman hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Mikkelin seudun työllisyyden edistämisen kuntakokeilu

Vuonna 2022 painopiste on täyspainoisesti Työllisyyden Kuntakokeilussa. Kuntakokeilun myötä Mikkelin kaupungin ja kokeilussa mukana olevien muiden kuntien vastuulle on siirtynyt työvoimapalveluihin liittyvät henkilöpalvelut kokonaisuudessaan. Kuntakokeilun tuloksellisuuden seuranta toteutetaan Etelä-Savon Ely-keskuksen toimesta, jolloin mittareina toimivat ministeriön asettamat kriteerit (liite 2). Tämän lisäksi Mikkelin kaupunki asettaa tuloksellisuudelle omat mittarit, jotka kohdistuvat kuntakokeiluun ja joiden toteutuminen hyödyttää osallistuvia kuntia työmarkkinatuen kuntaosuuden maksajina. Nämä kriteerit ovat kuntakokeilun ohjausryhmän työstettävänä 19.1.2022.

Kuntakokeilun kautta vaikutetaan suoraan asiakasohjaukseen, jolla taas on suora vaikutus palvelujen täyttöasteeseen ja sitä kautta myös työmarkkinatuen kuntaosuuteen. Kokeilussa kaupungin oma henkilöstö muiden kuntataustaisten viranomaisten tavoin joutuu perehtymään lakiin julkisista työvoima- ja yrityspalveluista ja tämä tulee helpottamaan omalta osaltaan vuoden 2024 muutosta.

Kuntakokeilun myötä Mikkelin kaupungilla on mahdollisuus vaikuttaa myös Etelä-Savon Ely-keskuksen hankkimiin työvoimapalveluihin ja koulutuksiin kokeilulain määrittämällä tavalla.

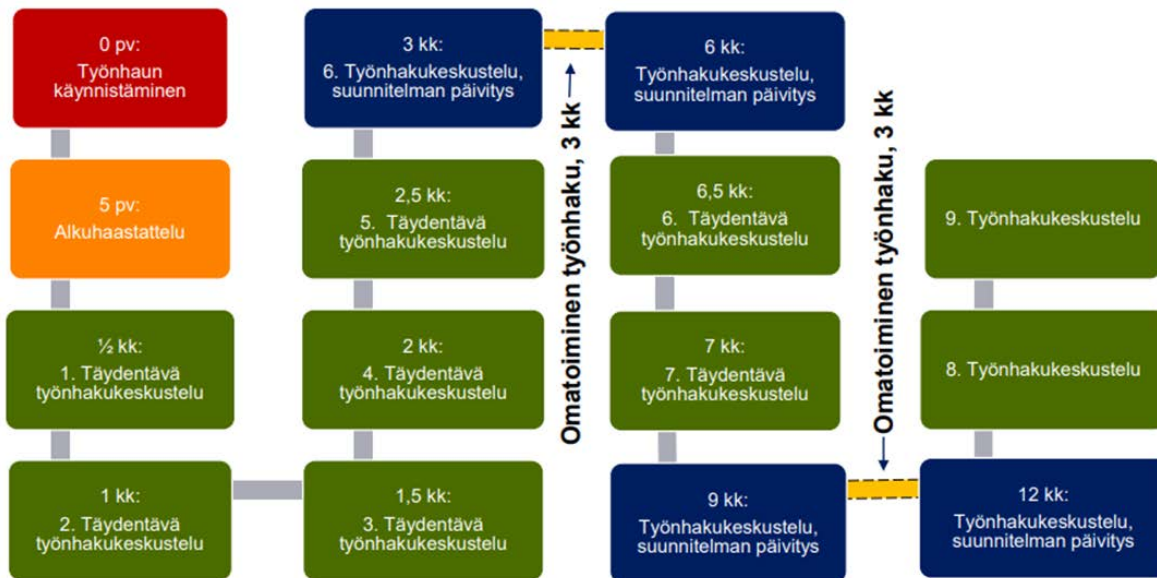
Kuntakokeilu toteuttaa uutta työvoimapalvelumallia

Mikkelin seudun työllisyyden edistämisen kuntakokeilu toteuttaa omalta osaltaan toukokuussa käynnistyvää uutta yksilöllistä työvoimapalvelumallia. Palvelumallissa jokainen työnhakijaksi ilmoittautuva saa omavalmentajalta seitsemän kontaktia kahden viikon välein ensimmäisen kolmen kuukauden aikana. Tämän jälkeen työnhaku jatkuu kolmen kuukauden periodeissa, joissa työnhakijan itsenäinen työnhaku ja suunnitelmien päivitykseen liittyvät työnhakukeskustelut vuorottelevat. Työnhakijoille asetetaan työnhakuvelvoite, jonka oletusarvona on neljän työpaikan hakeminen kuukaudessa tarkastelujakson ajan.

Kuntakokeilun toteutuksessa tullaan kiinnittämään huomiota sen perimmäisten tavoitteiden toteutumiseen. Näitä tavoitteita ovat työmarkkinoilla olevien avointen työpaikkojen täyttyminen ja mikäli tämä ei ole mahdollista, ohjataan asiakas palveluun tai koulutukseen, joka mahdollistaa ensisijaisen tavoitteen toteutumisen mahdollisimman nopeasti.

Etäämmällä avoimista työmarkkinoista olevat edellyttää systemaattista verkostoyhteistyötä Essoten ja myöhemmin vuoden 2023 alusta lähtien hyvinvointialueen kanssa.

Palveluprosessi

Kuva 1 Uusi yksilöllinen työvoimapalvelumalli, joka käynnistyy 1.5.2022.

Työvoiman saatavuuden turvaamiseksi kuntakokeilu on mukana suunnittelemassa ja hakemassa hanketta, jossa alueen työvoima- ja yrityspalveluita muotoillaan 2024 uudistusta silmällä pitäen. Taloudellisen vaikuttavuuden vuoksi halutaan varmistaa, että työvoiman kehittämisen, työvoiman tarpeiden tunnistamisen ja työvoiman välittämisen kanssa tekemisissä olevat julkiset organisaatiot tekevät tehokasta yhteistyötä alueen vetovoiman edistämiseksi.

Kuntakokeilu on tiivistänyt ja tiivistää yhteistyötä, Miksei Mikkelin ja kaupungin muuttajapalvelun (Solmu) kanssa työvoimaa tarvitsevien avainyritysten rekrytointitarpeiden huomioimiseksi. Toimenpiteitä ovat kaupunkimarkkinointi, työvoiman soveltuvuuskartoitukset, yhteistyö TE-toimiston kanssa (esim. TE-Live) ja yhteistyö oppilaitosten kanssa. Tässä yhteydessä myös käytössä oleva Foreammatti tarjotaan asiakkaiden käyttöön.

Tavoite 2022

- Kaupungin kustantamien työllistämisen- ja valmennuspaikkojen täyttäminen vähintään 90% täyttöasteella.
- TMT-maksun alenema 2,9 miljoonaan euroon vuoden 2022 aikana
- Foreammatti käyttäjäprofiilien määrä kuntakokeilussa yli tuhat käyttäjää

Työllisyydenhoitoon liittyvät hankkeet

Mikkelin kaupungilla ei tällä hetkellä ole ulkopuolista rahoitusta saavaa hanketta. Kuntakokeilu on luonteeltaan hankkeenomainen, mutta se toteutetaan kuntien omalla kustannuksella lukuun ottamatta TE-hallinnosta siirtynyttä henkilöstöä, joidenka palkkakustannukset ja toimintakulut maksaa TE-hallinto.

Vuoden 2022 aikana työllisyyspalvelut ovat valmiudessa osallistumaan kahteen hankkeeseen, johon on tarkoitus hakea ESR-rahoitusta. Ensimmäinen hanke liittyy työvoiman kohtaanto-ongelman hallitsemiseen ja sen myötä vuonna 2024 kuntien vastuulle siirtyvien nykyisten TE-hallinnon yrityspalvelujen järjestämistä vastuuseen. Jotta työvoima- ja yrityspalvelut olisivat toimiva kokonaisuus ja muutokseen liittyvä nivelvaihe onnistuisi optimaalisesti, on hanke perusteltu.

Toinen haettava hanke liittyy erityisesti nuorten työvoimapolkujen tuloksellisuuden kehittämiseen. Tällä hetkellä osa nuorista kokee vaikeuksia siirtyä palveluista työelämään. Toisaalta nuorista osan kanssa on vaikeuksia tavoitettavuuden osalta. Nykyinen kuntien rooli kuntouttavan työtoiminnan järjestäjänä muuttuu, jolloin omien palveluiden tulee vahvemmin liittyä koulutus- ja työurien käynnistymiseen kuntouttavan työtoiminnan siirtyessä hyvinvointialueen vastuulle. Molempien hankkeiden kestossa pyritään siihen, että niiden kesto olisi työvoimapolkujen valmistelun kannalta riittävän pitkä.

Palkkatukityöllistäminen, velvoitetyöllistettävät sekä ympäristöryhmän työllistetyt

Palkkatukityöllistämistä kohdistetaan nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin sekä velvoitetyöllistettäviin annetun määrärahan puitteissa. Velvoitetyöllistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Tavoitteena vuodelle 2022 asetetaan osoitettujen määrärahojen tuloksekas käyttö. Velvoitetyöllistämisen lisäksi palkkatukityöllistämistä kohdistetaan nuoriin, joiden työttömyys uhkaa pitkittyä. Lisäksi palkkatukityöllistämässä hyödynnetään JTYPL:n mukaista työnsuunnittelijoiden palkkausta, jolloin palkattavan rooli edistää useamman työttömän työllistämistä. Mahdollisuuksien mukaisesti työllistetään myös aikuisia pitkään työttömänä olleita, joskin tätä tavoitetta toteutetaan myös työllisyydenhoidon kumppanuuden kautta. Palkkatukityöllistämässä kiinnitetään huomiota työllistymisen jatkuvuuteen niin, ettei jakson päätteeksi palattaisi työttömyyteen.

Mikkelin kaupungin työllisyyspalvelut toteuttavat pääasiassa kesä kautena (sulan aikana) 2022 ympäristöryhmiä, joihin työllistetään velvoitetyöllistettäviä, nuoria ja pitkään työttömänä olleita. Ryhmiä perustetaan määrärahojen puitteissa.

Tavoite 2022

- Nuorten palkkatukityöllistämisen suhteellisen osuuden lisääminen verrattuna vuoteen 2019 (ns. normaali toimintavuosi). Velvoitetyöllistämisen jälkeen nuorten osuus 2019 oli 40%. Vuodelle 2022 tavoitteeksi asetetaan, että vastaava osuus on 50%.
- Palkkatuella työllistäminen annetun määrärahan mukaisesti yhteensä 524 kuukautta (100% käyttöaste). Vuoden 2019 toteuma on ollut 473 kk.

Oppisopimus

Työllistämisperusteiset oppisopimuspaikat on tarkoitettu pääasiassa pitkään työttömänä olleille tai työttömyysuhanalaisille työnhakijoille, joilla ei ole ammatillista perustutkintoa. Oppisopimuksissa huomioidaan aina myös asiakkaan kokonaistilanne. Oppisopimukset suunnataan niille aloille, joissa on hyvät työllistymisnäkyvät. Määräraha edellyttää koulutettavan työttömyyttä.

Tavoite 2022

Oppisopimuskoulutuksen toteuttaminen sille asetettujen kriteerien (työllistämisperusteisuus, tarve, työllistyvyys) mukaisesti niin, että tuotetaan osallistuville opiskelijoille puuttuva tutkinto tai ammatinvaihdon tarpeesta uusi tutkinto.

Oppisopimuskoulusta toteutetaan annetun määrärahan puitteissa yhteensä 110 kuukautta (100% käyttöaste). Vuonna 2019 toteuma oli 123 kuukautta, jolloin myös varattu määräraha on ollut suurempi.

Yritysyhteistyö

Yritysyhteistyötä toteutetaan ensisijaisesti kuntakokeilun asettaman vastuun kautta. Työvoiman löytyminen alueella avoinna oleviin työpaikkoihin tapahtuu käytössä olevan URA-asiakastietokannan kautta. Kyseinen tietokanta antaa kokeilun asiakaskriteerien mukaisesti noin 3500 työnhakija-asiakkaan tiedot.

Yritysyhteistyötä tehdään myös aikaisemmin mainitun haettavan hankkeen kautta. Tällä tavoitellaan työnantajille mahdollisimman hyvää palvelukokemusta, jossa kaupungin kehittämispalvelut (MikseiMikkeli), kuntakokeilun henkilöasiakaspalvelut ja sidosryhmien tuottamat palvelut (esim. yksityiset HR-palvelut) muodostavat toimivan kokonaisuuden.

Työllisyyspalvelut kilpailuttavat vuoden 2022 alussa myös ns. tulospoistaisen hankinnan, jossa palvelun tuottajat saavat palkkion erikseen määritellyistä kohderyhmistä ja niiden osalta onnistuneista työn välityksistä. Tällä tavoitellaan mahdollisimman suurta vaikuttavuutta kaupungin oman työllisyysmäärärahan käytössä.

Tavoite 2022

- Tulospoistaisen hankinnan toteuttaminen ja 20 asiakkaan työllistäminen kohderyhmästä pitkään työttömänä olevat

Työpajatoiminta

Työpaja on joustava valmennus-, toiminta-, työ- ja oppimisympäristö. Tärkeimpänä tavoitteena on parantaa henkilöiden valmiuksia päästä koulutukseen, suorittaa koulutus loppuun tai päästä avoimille työmarkkinoille. Työpaja työympäristönä mahdollistaa osaamisen, kokemuksen ja itsetuntemuksen lisääntymisen. Niiden myötä kouluttautuminen ja sijoittuminen avoimille työmarkkinoille tulevat realistisemmaksi mahdollisuudeksi. Valmentautujan näkökulmasta työpajatoiminta tukee elämäntaitojen, sosiaalisen vahvistumisen ja omatahtista yhteisöllistä kasvua sekä tekemällä oppimista. Valmentamisen menetelminä voi olla työ-, yksilö ja ryhmävalmennus.

Vuoden 2022 ensimmäisellä vuosipuoliskolla valmistellaan ja tehdään esitys nuorten työpajatoiminnasta ja sen järjestämisvastuun siirtämisestä hyvinvointialueelle. Mikkelin kaupungin nuorten työpaja toteuttaa tällä hetkellä vahvasti kuntouttavaa työtoimintaa ja tämän vuoksi työpaja ei nykyisellä toimintatavallaan voi jatkaa kaupungin omana tuotantona. Esityksessä otetaan kantaa sekä kuntouttavan työtoiminnan että työ- ja koulutusuralle valmentavan työtoiminnan toteuttamiseen.

Tavoite 2022

- Asiakkaiden lukumäärä 150. Edellisenä ”normaalina” toimintavuotena 2019 toteuma oli 132.
- 70% asiakkaista lähtee töihin tai opiskelemaan. Vuonna 2019 toteuma oli 43%. Asetettu tavoite perustuu siihen, että nuorten asiakassegmenttiä pystytään muuttamaan.
- Esitys Nuorten työpajatoiminnan toteutuksesta vuodelle 2023. Esitys talousarviosuunnittelun aikataulun mukaisesti.

Hankinnat

Kaikissa työvoimavaltaisissa hankintasopimuksissa on huomioitu kaupungin työllisyysnäkökulma aina kun se on mahdollista. Mikkelin kaupungin hankintapalvelut ja työllisyyspalvelut tekevät jokaisen hankinnan yhteydessä arvion, missä määrin hankinnan toteuttamisessa on mahdollista työllistää vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia esim. pitkään työttömänä olleita, nuoria tai koto-taustaisia asiakkaita.

Yhteistyökumppanit

TYP Reitti Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu TYP Reitti on Essoten, Mikkelin kaupungin, Hirvensalmen, Kangasniemen, Mäntyharjun, Pertunmaan ja Puumalan kuntien sekä TE-toimiston ja Kelan yhteispalvelu. TYP-toimintaa määrittää laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014).

Työllistymistä edistävällä monialaisella yhteispalvelulla tarkoitetaan yhteistoimintamallia, jossa kuntakoiteilu, työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto), Kansaneläkelaitos (Kela) yhdessä asiakkaan kanssa arvioivat, suunnittelevat ja vastaavat prosessivastuullisesti työllistymisprosessin etenemisestä ja seurannasta.

TYP Reitti koordinoi työkyvyn selvityksiä. Työkyvyn selvitys on tarkoitettu sellaisille mikkeliiläisille työttömille henkilöille, joilla ei perustellusti nähdä olevan työllistymisen mahdollisuuksia ja joiden kohdalla eläkkeelle suuntautumisen mahdollisuuksia olisi syytä selvittää tarkemmin.

TYP Reitti on osa Etelä-Savon TYP-verkostoa, joka kattaa koko maakunnan. TYP-verkostoa johtaa Etelä-Savon maakuntaliiton palkkaama TYP-johtaja.

Mikkelin työllisyydenhoidon kumppani hankintana

Mikkelin kaupungin työllisyydenhoitoa on toteutettu jo vuosia ulkopuolisen hankinnan ja siihen liittyvän kehittämiskumppanuuden kautta. Kehittämiskumppanuussopimuksella lisätään pitkäaikaistyöttömille tarjolla olevia työllistymis-, kuntoutumis- ja osallistumismahdollisuuksia, sekä turvataan samalla myös paikallisten elinkeinojen toimintaedellytyksiä. Kehittämiskumppanuuden tavoite, kuntatalouden näkökulmasta, on vähentää työmarkkinatuen kuntaosuutta laskutettavista työttömistä. Lisäksi tavoitteena on tarjota yrityksenomaisien työpajojen avulla mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille sekä ohjata jatkokoulutukseen ja näin ennaltaehkäistä pitkäaikaistyöttömyyttä.

Sopimus toteuttaa työttömien aktivointia ja työllistämistä niin, että asiakkaita on palvelussa 240-290 henkilöä työllistettynä tai osallistettuna. Palvelu kattaa työnjohdon työllistetyille ja valmentavaan työtoimintaan osallistuville.

Tavoite 2022

- Hankinnalla tavoitellaan edelleen palveluun osallistuneiden asiakkaiden sijoittumista joko koulutukseen tai palvelun jälkeiseen työsuhteeseen. Palvelua tuottavalta kumppanilta edellytetään kuntakokeilussa käytössä olevan Foreammatti-palvelun hyödyntämistä, mikä mahdollistaa palvelun vaikuttavuuden paremman seurannan. Palvelun täyttöasteella on myös suora vaikutus kaupungin tmt-maksuosuuteen, joten myös siihen kiinnitetään erityistä huomiota.
- Asiakkaiden lukumäärä palvelussa 240-290

Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen

Osaavan työvoiman saatavuuden on olevan yksi keskeisimpiä menestymiseen ja toimintaedellytyksiin vaikuttavia tekijöitä maassamme tulevina vuosina. Väkeä eläköityy enemmän kuin uutta työvoimaa tulee markkinoille ja meidän tulee turvata paikallisten yritysten työvoiman saatavuus. Kaupungin vastuulle siirtyvien työvoimapalveluiden tulee kokonaisuutena kiinnittää huomiota veto- pito- ja lumovoimaan. Solmu-hankkeen kehittämää konseptia jatkokehitetään haettavassa hankkeessa (yritys- ja työvoimapalveluiden muotoilu 2024). Asetettava tavoite määritellään tarkemmin hankkeen projektisuunnitelmassa.

Kaupunginjohtaja yhdessä Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy:n kanssa laatii erillisen toimenpideohjelman osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi. Tämä osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen tulee jatkossa olla kehitysyrityksen yksi ydintehtävä.

Työllisyysohjelman seuranta

Työllisyysohjelmaa seurataan työllisyyden edistämisen kuntakokeilun ohjausryhmässä säännöllisesti. Vuosittaiset ohjelmaan liittyvät tavoitteet asetetaan talousarviokäsittelyn yhteydessä ja ohjelman toteutuminen annetaan kaupunginhallitukselle tiedoksi seuraavan vuoden tammikuussa.